

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 86—, za polugodište K 18—, tromjesečno K 9—, mjesečno K 3-60, u maloprodaji 12 fl. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista trg. Cusioza 1

HRVATSKI LIST

izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

„HRVATSKI LIST“ izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIĆ u Pulj. trg. Cusioza 1. Uredništvo: Sidnanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Pulj. — Rukopisi se ne vraćaju. Ček. rač. aus. pošt. št. 26.795.

Godina IV.

U Pulj, nedjelja 27. siječnja 1918. X

Broj 919

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

: Beč, 26. (D. u.) Službeno se javlja:

Topnička je djelatnost bila ponajpače na visoravni Sedam općina (Sette comuni) i s obje strane Brente veoma živahua.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMAČKI RATNI IZVJEŠTAJ.

: Berlin, 26. siječnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Na flandrijskoj fronti između Plankaartskog jezera i Lysa kod Laa i s obje strane Scarpe od podneva ovamo topnička bitka. Naša je pješadija dopremila s izvidjaja kod Laa, Creuzeuxa i Epechyja zarobljenika.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: U pojedinih odsječcima na kanalu Oise-Aisne, u Champagni i na obje obale je Moze oživjela topnička djelatnost. Westfalske su navalne čete dopremile iza kratke priprave topničke djelatnosti iz francuskih jaraka u Avocourtskoj šumi 24 zarobljenika i jedan pušćani stroj. Isto je tako imao potpun uspjeh smjeli potihvat protiv neprijateljskim crtama. Posljednja četiri dana bilo je u zračnoj borbi i za zemlje sasrijeljeno 25 neprijateljskih lijetala. Naši su lijetali proveli uspješne navale protiv francuske sjevernoj obali. Dobar bje uspjeh opažen u Dlinkirchemu, Calalsu i Boulonu. Poručnik je Roed jučer tečajem nekoliko časaka upalio i oborio tri francuza pripeta zrakoplova.

Italijansko bojište:

Na visoravni Asiago i na obje je strane Brente došlo do žestokih topničkih borba.

S ostalih ratišta ništa novo.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

Iz austrijske delegacije.

: Beč, 25. U odboru je izvanjske poslove austrijske delegacije govorio zastupnik Plttoni opširno o štrajkaškom pokretu, otklonio suodgovornost socijalnih demokrata glede prehranbenih prilika, naglasio, da pokret nije potaknut od socijalnih demokrata, a niti ga ovi nijesu željeli, te osporavao zaht. protiv Nostizu pravo, da opominje socijalne demokrate na dužnost i poziva ih, da pokažu svoju vlast u interesu građanskih stranaka, te se konačno izjavio protiv pobjedničkog mira, jer bi taj u buduće onemogućio život. Predložene rezolucije socijalni demokrate ne mogu prihvatiti, pošto sadržaje zahtjeva, glede kojih drukčije misle.

Novo ministarstvo u Ugarskoj.

: Budimpešta, 25. (D. u.) Kralj je primio danas ministra-predsjednika dra. Wekerla i pojedine druge političare. Kako se glasa, rekonstrukcija je kabineta gotova stvar. Na temelju će se novog programa Wekerlova sastaviti jedinstvena stranka, uz priključak Apponyjeve i ustavne stranke, koje bi predsjednik, grof Aleksandar Andrássy, imao postati predsjednikom nove vladine stranke.

: Budimpešta, 26. (D. u.) Ugarski dopisni ured javlja: Kako saznajemo sa nadležnog mjesta, Njegovo je Veličanstvo prihvatilo ostavku kabineta Wekerle te istodobno ponovno imenovalo dra. Wekerla ministrom-predsjednikom sa uputom, da podastre predloge glede sastava novoga ministarstva. — Njegovo je Veličanstvo na predlog ministra-predsjednika dra. Wekerla Previšnjom odlukom od 25. o. mj. imenovalo ponovno, odnosno potvrdilo na svojim dosadašnjim mjestima tajnog savjetnika i narodnog zastupnika grofa Alodara Zichyja ministrom Previšnjeg dvora, tajnog savjetnika i narodnog zastupnika grofa Alberta Apponyja ministrom za bogoštovje i nastavu, generala pješastva, tajnog savjetnika baruna Aleksandra Szurmayja ministrom domobranstva, tajnog savjetnika dra. Belu Földesa ministrom bez lisnice, tajnog savjetnika dra. Karla Unkelhäusera ministrom za Hrvatsku, Slavoniju i Dalmaciju bez lisnice; nadalje narodnog zastupnika, tajnog savjetnika Ivana pl. Totha ministrom unutrašnjih poslova, narodnog zastupnika Vilima Vaszonyja ministrom pravosuđa, narodnog zastupnika i bivšeg državnog tajnika Josipa Szereyja ministrom trgovine, narodnog zastupnika princa Ljudevita Windischgrätza i narodnog zastupnika, tajnog savjetnika Mavru

Esterhazyja ministrima bez lisnice. Konačno se ministru-predsjedniku dru. Wekerlu privremeno povjerava uprava ministarstva financija i poljodjelstva. Novoimenovani su ministri položili danas u 9 sati prijedpodne zakletvu u ruke Njegova Veličanstva.

: Budimpešta, 26. (Ug. d. u.) Danas su prije podne bili zavjereni novi ministri. Taj je primio kralj ministre, koji istupaju, a nakon toga nove ministre u audijenciju. Za 28. o. mj. zakazana će sjednica magnatske kuće biti predbežno odgođena.

Japan se grozi Rusiji?

Tokio, 25. (D. u.) Prigodom otvorenja je japanskog parlamenta izjavio ministar-predsjednik, da preokret, koji je nastupio u Rusiji, izazivlje u njega najveću zabrinutost. Ondješnje smetnje da zahvaćaju u istočnu Aziju, uslijed česa postoji bojazan, da ovi nemiri ugrožavaju na krajnjem istoku mir, koji znači temelj japanske politike. Budu li ovi temelji ugrožavali narodne interese Japana, latit će se vlada shodnih mjera. Ministar se je izvanjskih poslova, Motono, pridružio ovoj izjavi i dodao, da, pošto odgovornost za skrajnji istok pada na Japan, ne će se ovaj plašiti nijedne žrtve, da osigura trajan mir.

Njemačka i poljsko pitanje.

Berlin, 25. (D. u.) U glavnom odsjeku njemačkog rajshtaga izjavljuje Poljak Seida, da takodjer Poljaci žele mir bez aneksija i samoodređenje naroda, te na koncu kritikuje, da se nije dalo poljskoj vladi, da sudjeluje na mirovnim pregovorima. Erzberger (centrumaš) raspravlja o istočnom pitanju te veli, da aneksije ne će Njemačkoj donijeti mira. Onica crte Visle i Nareva urodila bi smrtnim neprijateljstvom poljskoga naroda prema Njemačkoj. Austrofilsko bi rješenje poljskog pitanja bilo po-najbolje. Govornik se na to bavi Wilsonovom poslanicom i pitanjem Alzacije-Lorene. Sjednica bje, zatim do, sutra odgođena.

Što će biti s Dobrudžom?

: Jasy, 19. Službeni list „Indépendance Roumaine“ obrazlaže kuronsko i litavsko pitanje ovako: Kako bi Njemačka i dozvoljavala Litvi i Kuronskoj pravo, da same odredjuju o svojoj sudbini, ako to isto pravo ne priznaje niti Alzacijama-Lotarijanima, niti Poljacima, niti Dancima, Rumunjcima i drugim narodima, ugujetavanima po Austro-Ugarskoj. S druge strane piše glasoviti povjesničar Jarga povodom kongresa, sazvanog u Babadaghu, jednom manjem gradicu u Dobrudži, na kojemu bi se u ime pučanstva ove pokrajine imala ustanoviti njezina pripadnost Bugarskoj: Hoće li se kod ove ili one zemlje formalno postupiti sa pravom samoodređivanja, to je prema nazorima Njemaca, da nekoliko osoba predočuje zastupništvo naroda. Ne nadje li se u onaj trenutak nikoga, koji bi to njihovo pravo pobijao, tad može skupština stvarati zaključke. Ako je u očima svijeta moguće, da se otvori međunarodni kongres za mirnu aneksiju Kuronske i Litve, zašto ne bi bilo moguće, da se nešto slična poduzme i obzirom na Dobrudžu?

Iz Rusije.

Berlin, 19. (Wolffov ured.) Sa njemačke bje strane uhvaćena ova, po rasulo u Rusiji značajna bezlična brzojavka: Na sve postaje, svim sredstvima i svakim putem! Svim željezničarima. Drugovi! U težak se sat obračamo na vas u ime vojske, koja gladuje. Samo još nešto malo napora, samo još nešto malo ustrpljivosti u strašnim ovim časovima! Na fronti nema opskrbe. Nema dovoza. Pokovnije doslovno pate od glada. Budućnost zemlje i budućnost revolucije leži u vašim rukama. Vaša je strpljivost iscrpljena uslijed navale bolesnih banda; ali stisnite zube u ime dobrobiti puka, u ime socijalističkog državnog poretka, koji pati i boluje, podignite se svi na pripomoć u ovaj sat! S razbojnicima će vojnici socijalističke ruske vlade, radnici i vojnici, bez milosrdja obračunati. Oni ne će dozvoljavati, da nevrjednici sramote ime naroda i uništavaju sreću svojih sugradjana. Narednih ćemo dana s oružjem u ruci štitiiti vaš rad. Ali dajte nam vremena! Imajte pred očima ozbiljnost ovoga časa! Napregnite u odlučnom ovom času još jednom svu svoju snagu. Dajte fronti kruha i dovoza! Spasite ju od daljnje glada! Samo vaš do skrajnosti napeti rad može

spasiti revoluciju. Svaki pojedinac neka ustraje! Neka svi u ime budućnosti pohrle u pomoć, svaki na svoje mjesto, svaki na svoje određite! U ime revolucije! — Središnji odbor za opskrbu i prehranu vojske. — Sveruski opskrbni odbor. — Vijeće pučkih povjerenika za vojničke prilike, povjerenstvo za promet.

Petrograd, 23. (D. u.) P. b. a. Danas je bio otvoren treći kongres radničkih i seljačkih zastupnika pod predsjedanjem Svrđlova.

Pariz, 22. (Havas.) Kako saznaje „Matin“ iz Stockholma, javljaju maksimaliste, da su otkrili skrovište Kerenskoga u glavnom gradu. Uapšenje da će uslijediti. General je Kornilov izjavio zastupniku lista „Utro Rosii“, da još nije svanuo trenutak za posao; no on da ne očajava i nastavlja svoju djelatnost. Kornilov se nalazi u samotnom kraju na jugozapadu i imade oko sebe samo deset prostih vojnika.

: Stockholm, 25. (D. u.) Posebni dopisnik lista „Aftonbladet“ u Petrogradu javlja, e je Trocki u razgovoru s njim izjavio, da će Rusija tek iza utanačenja mira povući čete iz Finske. Trocki se nada, da će Rusija za nekoliko mjeseci moći skandinavskim državama dopremiti živčea i sirovina.

: Stockholm, 25. (D. u.) Iz Petrograda javljaju, da je kod okršaja povodom konstituante bilo navodno 400 mrtvih. Glede izbornog pokreta za konstituante piše kadetski list „Naš Vjek“, da su po čitava sela ili na nalog socijalnih revolucionaraca ili bolševičkih agitatora predavali jednake izborne cedulje „u ime svijlu“. Predavanje se je posebnih glasova smatralo izdajom te je imalo za posljedicu istragu radi pristajanje uz kadete.

Mirovna pregovaranja.

Berlin, 26. (D. u.) O dosadašnjem se toku rasprava povjerenstva, koje zboruje u Petrogradu na temelju pridodatne odredbe glede brestovskog ugovora o primirju, javlja ovo: Nakon dolaska njemačkog i austrijskog izaslanstva započelo je petrogradsko povjerenstvo dne 1. o. mj. svoje sjednice i povelu rasprave u dva pododbora, jedan za pitanja glede zarobljenika, drugi glede gospodarskih pitanja. Povjerenstvo se je za zarobljenike bavilo povratkom civilnih osoba i invalidnih ratnih zarobljenika, kao i pitanjem glede zarobljenika, koji ne bi imali da se povrate. Pokraj toga je sačinjavalo važnu raspravnu točku pitanje o prevoznim sredstvima i putovima za izmjenu zarobljenika. U tom bje pitanju sa strane ruskih zarobljenika najspremnije je zajamčena su-sretljivost. U pitanju glede izmjene zarobljenika polučen bje u bitnosti sporazumak, nasuprot ali obzirom na izmjenu civilnih osoba nije dosad došlo do sporazuma glede osoba, koje bi se imale izmijeniti. Razlike se mnijenja načelne naravi javljaju nadalje kod vijećanja o postupku sa ratnim zarobljenicima. — Gospodarsko se je povjerenstvo ograničilo u prvom redu na vijećanje o uspostavi prometnih sredstva i cesta između zemalja, koje ugovaraju, pošto prema ruskim nazorima stanje prilika još ne dozvoljava uspostavu trgovačkih odnošaja. Na području je pošta došlo do sporazumka o tom, da se promet sa pismima i zamotima dozvoljava kroz frontu uopće. Sporazum bje postignut glede toga, da se privatne brzojavke, među koje se imadu ubrajati i novinske brzojavke, opet smiju općenito otpremati. Na ostvarenje se stalnih utanačenja glede uspostave redovnog željezničkog prometa na raspravnim crtama, o kojih bitno ovisi brzina otpreme ratnih i civilnih zarobljenika, po svoj prilici ne će više odviše dugo čekati. Prema dosadašnjem toku rasprava gospodarskog povjerenstva imade nade, da će doći do sporazumka glede materije, o kojoj se raspravlja, na način, koji će zadovoljavati obje stranke.

* Odjeci govora grofa Czernina. Kako brzojavljaju iz Rima, priopćuje „Agenzia Stefani“ govor ministra izvanjskih poslova, grofa Czernina, opširno, a na mjestima, koja se tiču Italije, doslovno. — Berlinski je liberalni „Borsenkourir“ mnijenja, da se u govoru grofa Czernina nalazi ono olakšujuće, česa nema u govoru Hertlingovom. Vodja austro-ugarske izvanjske politike da može određivanje govoriti, jasnije i jednostavnije od državnog kancelara, jer je položaj države, koju on zastupa, jednostavniji, jasniji i pregledniji, negoli položaj Njemačke.

* **Odlazak grofa Czernina iz Beča**, koji je bio određen za 26. o. mj., morao se je, kako se službeno javlja, radi prešnih poslova odgoditi na nedjelju 27. siječnja.

* **Godišnja skupština engleske radničke stranke** prihvatila je rezoluciju, kojom poziva vlade alijiraca, neka podaju izjavu o ratnim ciljevima, izjavlja se sporazumno s odredbama glede konferencije, koja se imade održavati dne 20. veljače u Londonu i utire put sudjelovanju kod međunarodnog kongresa, koji bi se imao održavati u neutralnoj, kojoj zemlji, poglavito u Švicarskoj.

* **Promjene u engleskom glavnom stožeru**. Kako javlja „Times“, imenovao je maršal Haig divizionog generala sira Heberta Lawrencea poglavicom glavnog stožera.

* **Nestašica kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

Za deklaraciju.

Učiteljstvo grada Pazina za jugoslav. deklaraciju. Jugoslavenskomu klubu u Beču. Učiteljski zbor hrvatske pučke škole u Pazinu gleda s potpunim pouzdanjem u rad Jugoslavenskog kluba, te pristaje uz deklaraciju od 30. maja 1917. — U Pazinu, dne 22. siječnja 1918. Potpisani: Petar Matanić, Mara Opašić, Petar Facchini, Olga Zorzut, Anselma Seršić, Marija Jurdana, Bogoslava Mogorović, Marija Jerići, P. Leonard Kalac.

* **Tiskovno društvo u Pazinu**, na čelu sa svojim odborom daje slijedeću izjavu: 1. Najzahvalnija srca pozdravljamo očinsku skrb Nj. Svetosti Benedikta XV., kojom se zauzima za uspostavu mira među zaraćenim državama na temelju pravednosti i slobodnog razvika malih naroda. 2. Nj. Vel., naš premilostivi vladar Karlo I. si je čvrsto privezao naša srca uz previšnje prijestolje pružajući prvi pomirnicu ruku neprijateljima. 3. Savkoliki hrvatski narod je u ovoj vojni krvlju potvrdio svoju vjernost kralju i do ovdje, te njegove neprocjenive žrtve mogahu uvjeriti i pošteno misleće državnike, da je južni Slaven najčvršći oslon habsburškog prijestolja. 4. U cijelosti prihvaćamo Jugoslavensku deklaraciju od 30. maja 1917., koja je proizašla iz duše naroda, te koju će svaki pošten i južni Slaven potpisati, uvjeren, da provedenjem ujedinjenja i državne samostalnosti južnih Slavena ne čini nikakve državne izdaje, već će združeni Hrvati, Slovenci i Srbi u jedno državno tijelo biti nesavladiva tvrđava habsburške dinastije. 5. Našim zastupnicima izrazujemo harnost, priznanje i povjerenje, te preporučamo, da ustraju čvrsti i odlučni na braniku naših prava. 6. Zanimamo sve one ropske duše, koje se u ovo odsudno doba daju upregnuti u službu tuđinstva i protestiramo najodlučnije proti tome, da se istarske Hrvate i Slovence u opće izluči iz jedinstva južnih Slavena, te preda na milost i nemilost tuđincu.

* **Primorje za narodno ujedinjenje**. „Primorske Novine“ saopćuju, kako je misao narodnog ujedinjenja Slovenaca, Hrvata i Srba duboko uvriježena u duši našeg naroda u Primorju. O tome najjasnije svjedoči izjava, otposlana u Beč, jugoslavenskom klubu, koju je potpisalo 3000 Hrvata, Slovenaca i Srba iz Rijeke i Sušaka i neko 3000 Hrvatica, Slovenkinja i Srpkinja. Izjava sadržaje čvrstu odluku našega naroda, koji živi u Primorju za ujedinjenjem našeg troimenog naroda, te zahtijeva priklonjenje Rijeke Jugoslaviji. Izrazuje priznanje dosadašnjem radu jugoslavenskoga kluba, pristajanje uz zahtjeve, izražene u jugoslavenskoj deklaraciji od 30. maja 1917 i hvalu braći Česima na izdašnoj potpori u borbi za naša čovječanska i narodna prava. Slijedi 6012 potpisa.

Iz slavenskog svijeta.

Hrvatski jezik i riječki magistrat. Pod natpisom „Hrvate na Rijeci ne zovu u vojnike“ donose sušačke „Primorske Novine“: „Prvi dan mobilizacije vidjesmo prvi hrvatski oglas na Rijeci — poziv pod oružje. Slijedili su zatim dahnji oglasi za razne stavnje, koje imade oglašivati gradski magistrat. Medjutim pošto je tamo službeni jezik talijanski, a pravo umiranja u ratu imadu i Hrvati, izdavao je riječki guverner oglase, koji su bili takodjer u hrvatskom jeziku. Zadnji pak oglas o popisu na stavnju rođenih 1900. godine izdao je ponovno gradski magistrat, nu samo u talijanskom i mađarskom jeziku. Bez komentara!

Izjava jugoslavenske omladine u Zagrebu. „Hrvatska riječ“ piše danom 24. o. mj.: Javljaju nam iz sveučilišta: Na današnjoj skupštini akademičara na sveučilištu prihvaćena je jednodušno slijedeća izjava: Izjava jugoslavenske akademске omladine hrvatskog sveučilišta u Zagrebu. 1. Jugoslavenska akademska omladina hrvatskog sveučilišta u Zagrebu naglašuje zahtjev čitavog jedinstvenog slovensko-hrvatsko-srpskog naroda, rascjepkana u više država, da mir, koji bi imao dokrajčiti ovaj strašni rat, izazvan željom za osvajanjem i podjarmiljivanjem, bude demokratski mir, koji će i našem jedinstvenom narodu donijeti državno ujedinjenje i slobodu. (Tu je šest redaka konfiscirano. Op. ured.) ... te traži, da mu međunarodnim garancijama bude osigurano oživotvorenje bezuvjetnoga prava narodnoga samoodređenja. 2. Jugoslavenska akademska omladina hrvatskog sveučilišta u Zagrebu traži, da narodna država Slovenaca, Hrvata i Srba bude u svojoj unutrašnjosti organizirana na širokoj demokratskoj bazi tako, da svakomu od historičkih plemena jedinstvenoga naroda budu osigurane sve historijske plemenske osobine. Očuvanje kontinuiteta historičkih područja pitanje je unutrašnje uredbe te ne može da smeta narodnom ujedinjenju. Najšira upravna sloboda svih dijelova jedinstvene narodne države, kao i najšira građanska sloboda svih pojedinaca neka bude temeljem države Slovenaca, Hrvata i Srba. 3. Jugoslavenska akademska omladina hrvatskog sveučilišta u Zagrebu ne smatra se pozvanom, da ona u ovo veliko doba poduzme inicijativu, ali se osjeća dužnom, da u ime svoje i svojih kolega, koje su grozote rata već četvrtu godinu otogle od kuće i rada, pozove sav narod na okup, da preko svojih predstavnika progovori pred širokim slavenskim svijetom, pred Evropom i pred cijelim kulturnim čovječanstvom, te da naglašuje naše neopozive zahtjeve za državnim ujedinjenjem i slobodom. (Tu je opet devet redaka konfiscirano. Op. ured.) — U drugom dijelu izjave se izražavaju simpatije svima, koji su u tom pravcu štogod stvarna učinili. Potpisana je: Jugoslavenska akademska omladina svih četiriju fakulteta hrvatskog sveučilišta u Zagrebu. (Ovu je izjavu do sada potpisalo 240 akademičara. Potpisali se još sakupljaju.)

Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su bili zaplijenili ovaj novac od niklja u svrhe ratne industrije.

* **Godišnja skupština kovanog novca u Belgiji**. Iz Genfa brzojavljaju: U zaposjednutom će dijelu Belgije izdati komade po pedeset rapa (1 rapa = 1/100 franka) iz cinka, da se stane na put nestašici kovanog novca. Nijemci su

opere: „Leteci Holandjani“; 5. K. Komzak: „Za srce i osjećaj“, karišik; 6. J. Jurek: „Koračnica deutschmajsterske pukovnije“. — Početak u 3 sata i po popodne.

Šjoper je bil. Bil san još mali, kad je pokojni otac pripovjedač štorijo, kako je neki videl sto vuki, ki su hoteli prit va brege, potle pak da ih je bilo pedeset pak dvajset, pak samo deset, pak pet, pak jedan, pa onda da ni vuki ni bilo, da je bila lisica, zec, a najzad samo da je čagod šuškal. Tako i ov put. Šjoper, ljudi ne će delati, malo kruha, ljudi će mir, mir da je siguran, a na jedamput mesto mira, samo da je čagod šuškal. Pripovedovali su, da je šjoper va Beče, va Češkoj, na Ungariji, i da ljudi ne će poč delat preje nego bude mir. A niso dobili ni kruha ni mira nego par slepih beseda, a već delaju. Toliko san mogal razabrat z vaših foj, zač ja z breg ne moren, zima i sneg je va bregeh još vavek. Čul san da je i tamo pol vas va Pule šjoper. Ubog človek i svet. Lako se da zapeljat, čagod napravi bez glave i repa, a pokle se kaje. Svak dela na svoju ruku, svak misli da je on najpametnej, namesto da bi razumno delali svi skupa, svi za jenoga a jedan za sve, i kad reku to, to moramo imet, držat tvrdo, doklegod to ne dobiju. Ja, al ta mlaji svet dela sve bez glave. Nač kričat, ako to nič ne pomore. Lepo, mirno, složno i razumno delat, delat tako, da svak zna to, ča bi hotel on, i ča bi hotela sva ta druga braća. I ne dat se zapeljat nikad od onih praznih glav ča su prodali poštenje za srebrnjake. To mislin ja, Franina, ki va bregeh živi, i dal Bog, da bi ljudi, kad budu još kadgod ča takovega delali, da bi delali z glavon, i dobro preje promisli kako će bit, ča će bit, ča moru dobit, i ča moraju dobiti. A vas šjoper, ča je bil va našen štat, ni bil nič drugo nego komedija. Ljudi su se ubogi dali zapeljat, a oni, ki vedre i oblače, ti su bili dakordo s kapi od šjopera i šjoper je lepo končal, kad su oni hoteli. Vavek se to ne će posrečiti zač kad konj samo jedamput vazme uzde iz gospodarove ruke, ni Bog ni svi sveci ga već ne će fermat. Pobegnit će s vozom, prevallt će gospodara, pak će bežat i bežat, dok ne razbije kade voz i ne rastuče i sam sebi glavu. — A mir? Bog zna. On naš ministar, ki pravi kondicijone s drugima štat, još je dosti lepo govoril. Rekal je i par pametnih besed. Pravil je, da mi moremo i danas napraviti pošten mir. On da se slaže s americkim prezidentom na sveh puntih, ki su od importacijona. Ma on drugi-germanik. Vavek stari germanik. Dakle ne pade z mendul i ne razbije si nos, ali dok mu sam njegov konj ne vazme uzde i ne razbije voz, on će ostati vavek onakov, po svoju. — I tu pol nas svi plaju kruha. Ja pravim mir, mir neka pride, a kad bude mir biti će i kruha i vrnit će se stara dobra vrjmena. Bog vas blagoslovi. Vaš Franina.

Bjegunački jad. Bjugunac, koji se ovih dana povratio rodjenoj kući iza dvije i po godine stradanja i skitanja po tuđim zemljama, piše nam: Iscrpljenim našim bjeguncima! Ne bih htio, da vas razalostim, više još, nego li jeste, a ipak vam to javiti moram. Kuće su naše ovdje opustošene, opljačkane, porazbijane. Sve nam je oteto. Vinogradi su nam uništeni. Loza je nestala. Sve govori o ratu, kao da je taj zbilja prošao i našim krajevima, a ipak je samo prijateljska noga naše vojske stupila na naše zemljište. No uza sve te nevolje, uza sve to, da su nas doma dočekala samo četiri gola zida, bez pokućstva, bez onoga, što smo na odlasku u kući ostavili, ipak je ugodno otpočnuti pod domaćim krovom i na porušenom ognjištu. Ovdje nas grije sunce, ovdje je već počelo da sviče mlado proljeće. Proljeće i život! Hoće li i nas oživiti to proljeće, hoće li nam podati okrijepe i snage. U najskorije vrijeme, nadamo se, da ćemo se svi sakupiti u rodjenom kraju, jer se već svuda i na sva usta govori, da je svim puljskim bjeguncima od oblasti dozvoljen povratak. Samo budu li sad opet oblasti nešto poradiće oko transporta. Oni na primjer, koji su „izvan žice“ čekaju već šest mjeseca na svoj povratak, i ako im je taj dozvoljen. Vele, da nemaju ugljena i željezničkih vozova, vagona, i što li? Bilo kako bilo, jedno će nam uvijek ostati na pameti: Gmünd, barake, bolest, glad, smrt, i naša požrtvovna demokratska austrijska vlada, koja nas je onamo turila. Sjećat ćemo se i onih „naših“ ljudi, koji su nas tobože pomagali, krsteći nas „šćavunima“, i radili mjesto za nas, protiv nas. Egoizam trbuha i pohlepa za čašću te naše „braće“, koji su medju Hrvatima Hrvati, kod Nijemaca rade za Nijemce, kod Talijana ljube i grle Talijane, dobro ćemo si zapamtiti. Novo vrijeme, novi poredak, novi ljudi i nov svijet koji dolazi i donosi sa sobom preporodjen narastaj, koji će znati ocijeniti plemenito od podloga, razdijeliti pšenicu od kukolja.

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5101.

Dopisi iz Istre.

Iz Tinjanštine. U eri kompromisa? Dok su naši zastupnici godine i godine razbijali glavu, kako bi došlo do časnog kompromisa med nama i našim narodnim protivnicima i sva se njihova plemenitá nastojanja razbila o poznati apetit gospode na kormilu, ovdje je osobitom zaslugom gospodina upravitelja hrvatske trokazredne pučke škole postignut ideal kompromisa u najdelikatnijem narodnom pitanju med nami i Talijanima, pa vraćam na nj pozornost naših zastupnika, koji se ko lavovi bore za naša narodna prava, da se okane opozicije, kad se sve tako lako i hitro daje postići putem nagodbe. Eto o čemu se radi: Kako je dobro poznato našoj javnosti, postoji u Tinjanu od god. 1914, jednorazredna talijanska pučka škola. Kakvo pravo imade na eksistenciju i u koju svrhu je bila ustanovljena ta prkos-škola, o tom je besmisleno trošiti riječi. Ta tinjansko su obilježje benevrekke i sukneni klobučić i cigle tri obitelji u čitavom školakom okružju u kojima se govori talijanski. Zadnje je vrijeme kako me uvjeravaju ta kovačnica silno trpjela na pomankanju materijala i izgubila preko polovicu djece, osobito sa vanjskih sela i korak samo, pa bi bilo to nedonošće izčežlo za uvijek. Kad tamo nastalo je u narodu mišljenje, da nema med hrvatskom i talijanskom pučkom školom u Tinjanu nikakve razlike, nego da jedna drugu samo upotpunjuju i to je mišljenje sasvim opravdano. Otkada najme talijanski i hrvatski učitelji na opće zadovoljstvo naroda sasvim složno vode aprovizaciju tinjanske općine, nalaze se u slatko bratskom zagrljaju i talijanska i hrvatska pučka škola, pa kada je talijanski učitelj zaprijeđen dijeljenjem živeža, što se češće događa, zamijenjuje ga „na oberkomando“ gospodina upravitelja hrvatske pučke škole, učiteljica hrvatske škole i to čitav dan, prije i poslije podne, a svoju djecu ustupi, da bude uspjeh bolji, kolegici, u tom slučaju od tri jedino učiteljskoj sili na hrvatskoj trokazrednoj pučkoj školi. Toliko saznali od jednog od naših inteligentnijih seljaka u Tinjanu, koji mi je sa zgražanjem sve ovo ispričivljeda, i da je sve sušta istina potom se osobno uvjerili. Pa zar nije u eri narodnog radikalizma ovo uzor narodnog kompromisa? Na koncu se obraćam na jednog člana Hrvata u tinjanskom mjesnom školskom vijeću, da pripazi na ovakve nepodobštine, koje se nedaju svesti u sklad sa nikakvim školskim zakonom, da i ne spominjem pravo pravcato narodno izdajstvo, a isto tako se obraćam i na kotarsko školsko vijeće sa poniznim pitanjem, da li se ovo događa sa znanjem istog? Pristajem napokom i prisvajam sasvim opravdani prijedlog našeg inteligentnijeg seljaka sa Tinjanštine, koji me je dobrotom na ovo narodno izdajstvo upozorio, da se ovako značajnog nastavnika Hrvata, kad dodje med naše ljude, prezre, jer to s pravom zaslužuje. Drugi put nešto o aprovizaciji.

Oglas.

Konsumni magazin ratne mornarice prodat će slatki ugljen na svaku iskaznicu svojih članova po 11 kg za K 5.—, i to ovim redom:

Ponedjeljak, dne 28.-I.	prijepod. br. 3001—3350
	popodne „ 3351—3700
Utorak „ 29.-I.	prijepod. „ 3701—4050
	popodne „ 4051—4400
Srijeda „ 30.-I.	prijepod. „ 4401—4750
	popodne „ 4751—5100
Četvrtak „ 31.-I.	prijepod. „ 5101—5450
	popodne „ 5451—5800
Petak „ 1.-II.	prijepod. „ 5801—6150
	popodne „ 6151—6504

Oni članovi, koji imaju iskaznice samo dok rat traje, dobit će ovim redom:

Ponedjeljak, dne 28.-I. prije i pop. br.	1—120
Utorak „ 29.-I. „ „ „	121—240
Srijeda „ 30.-I. „ „ „	241—360
Četvrtak „ 31.-I. „ „ „	361—480
Petak „ 1.-II. „ „ „	481—591

Ugljen se ima podignuti iz magazina kod stare plivačke škole ratne mornarice.

Oglas.

Konsumni magazin ratne mornarice prodat će na svaku iskaznicu svojih članova 2 jaja za K 1.26, i to ovim redom:

Ponedjeljak dne 28. siječnja br.	2601—3900
Utorak „ 29. „ „	3901—5200
Srijeda „ 30. „ „	5201—6504
Četvrtak „ 31. „ „	1—1300
Petak „ 1. veljače „	1301—2600

Oni članovi koji imaju iskaznice samo dok rat traje, dobit će ovim redom:

Ponedjeljak dne 28. siječnja br.	1—120
Utorak „ 29. „ „	121—240
Srijeda „ 30. „ „	241—360
Četvrtak „ 31. „ „	361—480
Petak „ 1. „ „	481—591

Radnici!

Vaša prva želja i glavni uzrok obustavljanja radnje jest potaknjenje pravednog mira bez aneksija, jest izjava vaše solidarnosti sa radništvom svih ratujućih zemalja, e da se postigne skori zaključak mira.

To je želja ne samo radničkog staleža, nego i cijelog pučanstva, želja, koju potpunoma dijeli i naša vlada i k izvršenju kojega i ona svim silama radi.

Nu mir se ne može zaključiti u jedan dan, još se moraju svladati razne poteškoće, koje je ministar vanjskih posala, grof Czernin, opisao u svojem govoru, što ga je držao zadnji četvrtak u austrijskim delegacijama.

Ali ministar je u ovom govoru takodjer osigurao, da on, a s njim i austrijska i ugarska vlada, uvijek stoji na stanovištu, kojega se on drži već godinu dana, da mir, što ga on želi, mora biti „mir bez odšteta i bez aneksija“. „Ja izjavijam ovdje još jednom“, rekao je on, „da ja ne zahtijevam od Rusije niti četvornog metra zemlje, niti jednog novčića, te ako se i Rusija postavi na isto stanovište, mir se mora ostvariti“.

Ako dodjemo jednom s Rusijom do mira, onda nije moguće, prema nazoru ministra, dugo prijeći opći mir, akoprem ja znadem, veli ministar, da plod općenitog mira ne može sazreti preko noći, nu ipak sam uvjeren, da mir dozrijeva, te da je samo pitanje uzdržanja, da li ćemo dobiti općeniti i časn mir ili ne. — U mirovnoj ponudbi predsjednika saveznih država Amerike nalazi se znatno približenje austro-ugarskom stanovištu. U njegovim su prijedlozima nekoji takovi, da možemo velikim veseljem na nje pristati.

Mir sa Rusijom i Ukrajinom jest blizu. Kod sadašnjih rasprava sa Ukrajinom ne radi se više o svršetku ratovanja, jer mi smo se sa Ukrajinom već složili na osnovi „bez aneksija“. — Sada se radi još samo o tome, da se pučanstvu osigura zasluženu nagradu za postojano uzdržanje, da mu se priskrbi iz Rusije živeža. Ako naši posrednici u Brestu Litovskom bivaju štavkom i demonstracijama bunjeni, tačda će se prije svega zapriječiti dovoz žita iz Rusije. Stavkama i demonstracijama moglo bi se samo zakasnit pregovorima mira, a to stalno nije vaša svrha. Ne priječite vladu u njezinim pregovorima, onu vladu koja isto hoće, što i velika većina naroda, to jest: skoro postignuće mira bez aneksionističkih svrha.

Radnici!

Ove riječi ministra grofa Czernina jamče vam, da austro-ugarska vlada, imade čvrstu volju, da čim prije zaključi mir. Pomozite sada i vi brzom našem zajedničkom cilju, dovršite vašu manifestaciju, i pouzdajte se u vaše zastupnike, koji o svim drugim vašim željama i pritužbama sa oblastima prigovaraju, te koji će uz dobru volju, što napunja i civilne i vojničke oblasti, ova pregovaranja dovesti sigurno do svršetka i to stalno na vaše zadovoljstvo.

Povratite se na radnju, jer samo marljivom i savjesnom radnjom postići ćemo veliki cilj: mir!

Pula, dne 27. siječnja 1918.

C. kr. tvrdjavni povjerenik;
Hohenbruck v. r.

Pretplatnicima!

Umolvavamo gg. pretplatnike, da podmire zaostalu pretplatu, i time zapriječe obustavljenje lista. Od 1. veljače slati ćemo list samo onima, koji pretplatu unaprijed podmire.

„Hrvatski List“ može se kupiti u našoj podružnici, ulica Franz Ferdinanda 3, naproti „Custozi“ već od 6 sati jutro dalje.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 26.
od 26. siječnja 1918.
Posadno nadzorstvo satnik Kolač,
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“ :
puč.-ustaški liječnik dr. Zeiländer.
Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici:
linijski liječnik dr. Fuchs.

MALI OGLASNIK.

Kolendari za god. 1918. i to „HRVATSKI
LENDAR“ tvrdo vezan K 2.40; proširan K 2.—, „MA-
RIJIN KOLENDAR“ K 2.—, prodaje knjižara E. SCHMIDT
Pula, Foro br. 12.

Kod tvrtke Josip Slamich nalaze se u
skladištu: kade, kade za kupanje, uresi riarke
„John“, posude za vodu, kablji, kante za zal-
jevanje, peći, pečne cijevi ravne i zakrivljene,
papir za pokrivanje i drveni cement.

POLITEAMA CISCUTTI.

Danas u nedjelju
velike kinematografske predstave
sa slijedećim rasporedom:

„O milijun“

detektivski film u 5 čina od Hury Piel. —
U glavnoj ulozi Esther Carena.

Početak: u 2, 3:30, 5 i 6:30 sati pop.

CIJENE:

Ulaznica za parter i lože K 1.—; lože K 2.—;
zatvoreno sjedalo —50 fillira; galerija —40 fillira.

Samo za odrasle! Salonski orkestar.

Krpe

Sve vrsti krpa, svilenih otpadaka,
pamučnih pokrivala, suknenih ot-
padaka, stare vreće kupuju se u
Puli, u Premanturskoj ulici br. 16.
za „centralu krpa“.

Kosti

za centralu kosti „COLLA“ ku-
puju se u Puli, u Premanturskoj
ulici br. 16.

ARKADIJ AVERCENKO:

LJUDI.

Ivan Vasiljevič Sicilistov naslonio se je laktom
na stol i prisluškiavao.

— To kod nas zvuči — rekao je ženi, koja
je već zadrijemala. — Napokon!

— Idi im otvori. Prokisljima na kiši zaista
nije ugodno čekati na hodniku.

Sicilistov se digao i na pol obučen brzo
izasio u predsoblje. Otvorivši vrata, pogledao
je na hodnik.

Lice mu se zasjalo širokim radosnim smi-
jehom.

— No! No! A ja sam već prekjuče i juče
očekivao. Milo mi je! Vrlo mi je milo! Izvolite
molim u naše dvorove.

Zandarski časnik, što je išao naprijed, žmirkao
je očima, jer mu svjetlo udarilo u oči. Na licu mu
se odražavalo najveće čudjenje.

— Pardon!... Ali vi kao da ne shvaćate...
Mi smo došli obaviti prometačinu!

Sicilistov se počeo smijati tako, da se za-
kašljao.

— Originalno!... Otkrili ste Ameriku! Valjda
ne mislim, da ste došli amo na partiju prefe-
ranca! — I veselo se počeo vrtiti oko pridošlica.

— Dopustite gospodine ogatač... Teško
vam je svačiti. O, kako je to prokislilo! Odmah
ću vam posvijetliti. Pazite molim, jer tu je prag!
Zandarski časnik i pristav razgledali se začu-

Potpisivanje ratnog zajma, skopčanog sa osjeganjem,
traje i još dalje.

Veoma važno za one, koji imaju gotovog novca.

Tko sad plati na jedan put K 687.60 dobiti će
nakon devet godina, t. j. godine 1926. K 1000 u goto-
vom novcu.

Umre li prije, dobit će njegovi nasljednici jednu dr-
žavnu zadužnicu u vrijednosti od 1000 kruna, za koju će
godine 1926. dobit u gotom novcu K 1000. Vrhu toga vratit
će im se od plaćenih K 687.60

na koncu prve godine osiguranja	K 615.53,
„ „ treće „ „ „	482.36,
„ „ pete „ „ „	336.25,
„ „ sedme „ „ „	175.92.

Tko nema dostatno gotovog novca, može plaćati na
godinu K 90, polugodišnje K 45.90, četvrtgodišnje K 23.40
ili mjesečno K 7.95.

Prijave primaju:

C. k. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad.
Vodja kotarske poslovaonice u Pazinu JOSIP MALJAVAC.

Suradnici: ROŽA JOSIP, c. k. profesor u Pazinu; BOLONIĆ PETAR,
nadučitelj u Sv. Petru u šumi; LUKEŽ DRAGUTIN, nadučitelj u Tinjanu; EUTKOVIĆ
NIKO, opć. tajnik u Zminju; TOMASIĆ LOVRO, nadučitelj u Cerovlju; VRABEC
IVAN, župnik u Zamasku; BAČIĆ JOSIP, nadučitelj u Vranju; SIRONIĆ METOD,
nadučitelj u Volikoj Učki i LEOPOLD STIHOVIĆ, nadučitelj u Lindaru.

Veliki izbor

listovnog papira

u mapama i kutijama

preporuča

Papirnica Jos. Krmpotić -- Pula.

djeni po sobi i prvi, koraknuvši naprijed reče
odlučno:

— Dakle da počnemo! Ovo je pismeni nalog.

— Ne, ne, ne! Nemojte ni misliti! Ovako sa
kiše, sa mokrim nogama, pa odmah na posao.
Ništa lakše, nego se zadobaviti prehlade. Moramo
se najprije protiv toga osjegurati! Pismeni nalog
možete teci darovati. Zar pošten čovjek više ne
može vjerovati drugom pošteniaku i bez pisma.
Izvolite sjesti. Molim — ali kako je cijenjeno ime
i prezime?

Časnik je slegao ramenima, gledajući pri-
stava, koji se, stojeći po strani, ispod brka smi-
ješkao i progovorio nastojeći da mu riječi budu
što hladnije i oštrije:

— Pošto smo službeno izaslan, da obavimo
prometačinu...

Sicilistov je zalomio rukama...

— Ma znam, znam! Ah, Bože moj... ta zar
će vam prometačina pobjeći? Zar ja to ne znam!
I sam ću pomoći! Ali zar se moramo odricati
dobrih ljudskih običaja? Zar nije istina?... Čini
mi se, da je gospodin Nikodem Ivanović? Zar
ne? Hahahah! Znam! Znam! I nikad ne bi ste
pogodili odakle! Na postavi vaše kape sam u
predsoblju pročitao ime! Hahaha! Da, da, Li-
zočko! To je moja žena. Najčestitija žena! Upoznat
ću vas s njom. Lizočko, daj nam štogod, da se
gospoda časnici ugriju poslije ove kiše... Ne,
ne!... Odbijete li — smrtno ćete me uvrijediti!
Iz susjedne sobe izišla je vrlo lijepa žena.

Popravljajući usput prekrasnu kosu, nasmjehnu-
se i rekla, žmirkajući pospanim očima:

— Odbiti muškarcu, to se još može, ali
gospodji — fu! To ne bi bilo džentelmenški.

Muž je pretstavio:

— Moja žena Elizabeta Grigorjevna — Ni-
kodem Ivanović! Gospodin pristav... molim,
ali još ne znam ime.

Pristav se tako uzvrpoljio, videći, gdje ulazi
ljepota, da je ustao, udario petom o petu i sve-
čano se javio:

— Krutilov Valerijan Petrović!

— Ah, šta kažete! Vrlo mi je milo. I moj se
jedan sin zove Vale. Lukerijo!

Kuharici, što je na poziv došla, zapovjedila je:

— Vodi tamo u kuhinju vojnike i djecu!
Pogrij priroge*), izvadi kobasice i krastavce...

Čini mi se, da je tamo još i polić rakije... U
kratko, brini se za njih... A ja ću se pobrinuti
za cijenjenu gospodu!

Nasmiješiv se pristavu, koji je proždirao
očima, istrčala je iz sobe.

Zandarski je časnik osupnut otvorio usta i
počeo:

— Oprostite, ali...

Izvana se začula buka, trčanje, dječji gla-
sovi, a u sobu su utrčala dva nestašna dječaka
od pet, šest godina.

*) Pirogi su kuhana tjestenina sa sirom ili pekmezom
u sredini.

(Konac slijedi.)